Kokkuvõte komisjoni otsusest,

17. juuli 2015,

millega koondumine kuulutatakse kokkusobivaks siseturuga ja EMP lepingu toimimisega

(juhtum M.7408 – Cargill / ADM Chocolate Business)

(teatavaks tehtud numbri C(2015) 4840 all)

(ainult ingliskeelne tekst on autentne)

(2017/C 232/13)

Komisjon võttis 17. juulil 2015 vastavalt nõukogu 20. jaanuari 2004. aasta määrusele (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle [1] *ja eriti selle artikli 8 lõikele 2 vastu otsuse ühinemist käsitlevas juhtumis. Otsuse mittekonfidentsiaalne täisversioon on juhtumi autentses keeles kättesaadav konkurentsi peadirektoraadi veebisaidil järgmisel aadressil: http://ec.europa.eu/comm/competition/index_en.html.*

(1) 19. jaanuaril 2015 sai Euroopa Komisjon nõukogu määruse (EÜ) nr 139/2004 artiklile 4 vastava teatise kavandatava koondumise kohta, mille raames ettevõtja Cargill, Incorporated (edaspidi „Cargill", USA) kavatseb omandada kontrolli ühinemismääruse tähenduses ettevõtja Archer Daniels Midland Company šokolaadi ärivaldkonna (edaspidi „ettevõtja ADM šokolaadi ärivaldkond", USA) üle aktsiate või osade ja varade ostu teel (edaspidi „tehing"). Ettevõtja Cargill ja ettevõtja ADM šokolaadi ärivaldkond on üheskoos edaspidi „pooled".

I. **POOLED**

(2) Cargill on Ameerika Ühendriikides asuv äriühing, kes tegeleb rahvusvaheliselt toidu ja põllumajandustoodete tootmise ja müügiga ning riskijuhtimistoodete ja teenustega. Ettevõtja Cargill ärivaldkondade hulka kuuluvad tööstusliku šokolaadi ning rasvapõhiste katete ja täidiste (sh šokolaadisegu) tootmine ja müük ning tööstusliku šokolaadi tootmisel kasutatavate kakaoubadest saadud pooltoodete tootmine ja müük.

(3) Ettevõtja ADM šokolaadi ärivaldkond toodab ja müüb tööstuslikku šokolaadi ning rasvapõhiseid katteid ja täidiseid, sh šokolaadisegu. Emaettevõtja Archer Daniels Midland Company toodab ja müüb ka kakaoubadest saadud pooltooteid (edaspidi „ettevõtja ADM kakao ärivaldkond"). Archer Daniels Midland Company sõlmis ettevõtjaga Olam International Limited (edaspidi „Olam") lepingu ettevõtja ADM kakao ärivaldkonna müügiks [2]. Ettevõtja ADM eelneva kakao ärivaldkonna omandaks seega Olam ning ettevõtja ADM järgneva šokolaadi ärivaldkonna omandaks Cargill.

II. **TEHING**

(4) 28. augustil 2014 sõlmisid pooled ostu-müügi raamlepingu, mille kohaselt Cargill omandab varad ja omakapitaliosalused, mis moodustavad ettevõtja ADM šokolaadi ärivaldkonna. Cargill omandab seega tehingu kaudu ainukontrolli ettevõtja ADM tööstusliku šokolaadi ärivaldkonna üle.

III. **SELETUSKIRI**

(5) Tehing toob kaasa järgmise:

a) horisontaalsed kattumised tööstusliku šokolaadi tootmise ja müügi puhul,

b) vertikaalsed seosed kakaoubadest saadud pooltoodete tootmise ja müügi (eelneva ärivaldkonna) ning tööstusliku šokolaadi tootmise ja müügi (järgneva ärivaldkonna) vahel ning

c) horisontaalsed kattumised šokolaadi muude koostisosade tootmise ja müügi puhul.

A. **ASJAOMASED TOOTETURUD**

Sissejuhatus šokolaadi/kakao väärtusahelasse

(6) Koristatud kakaooad esmalt kuivatatakse ja kääritatakse. Seejärel neid töödeldakse ja jahvatatakse kakaopasta tootmiseks. Kakaopastat võib täiendavalt pressida kakaovõi (~ 45 %) ja kakaomassi (~ 55 %) eraldamiseks, mille peenestamisel saadakse kakaopulber. Kakaopasta ja kakaovõi ning suhkur ja piimapulber on toorained, millest toodetakse tööstuslikku šokolaadi, mida kasutatakse lõpptarbijale suunatud šokolaaditoodete (näiteks šokolaadikompvekkide, küpsiste, pagaritoodete, jäätise ja hommikuhelveste) tootmisel. Tööstuslik šokolaad tarnitakse kliendile kas vedelal kujul (kasutades vastava soojendusseadmega veokeid) või tahkel kujul.

[1] ELT L 24, 29.1.2004, lk 1.

[2] Ettevõtja ADM kakao ärivaldkonna omandamise ettevõtja Olam International Limited poolt kiitis Euroopa Komisjon tingimusteta heaks 10. juunil 2015 (vt juhtum M.7510 – Olam/ADM Cocoa Business).

(7) Rasvapõhised katted ja täidised on segud taimsetest rasvadest, suhkrust ja maitseainetest. Šokolaadisegu on kakaomaitseline rasvapõhine kate või täidis, mida mõnikord kasutatakse šokolaadi asemel lõpptarbijale suunatud toodete valmistamisel selle konkreetsete tooteomaduste või madalama hinna tõttu.

Tööstuslik šokolaad

(8) Komisjon on leidnud tõendeid, et vedel ja tahke tööstuslik šokolaad võivad kuuluda eraldi tooteturgudele. Tööstuslikku šokolaadi kasutavad kliendid, eelkõige need, kes ostavad üle paarisaja tonni aastas, ei saa vedelat ja tahket tööstuslikku šokolaadi tavaliselt omavahel asendada. Vedel tööstuslik šokolaad on odavam ning selle käitlemine tööstusettevõttes on lihtsam ja nõuab vähem aega. Lisaks nõuab vedela ja tahke tööstusliku šokolaadi tootmise vahel valimine investeeringuid täiendavatesse seadmetesse ning mitte kõik tarnijad ei suuda tarnida nii tahket kui ka vedelat tööstuslikku šokolaadi. Siiski võib jätta asjaomase tooteturu määratlemata, kuna konkurentsihinnang jääb tooteturu täpsest määratlusest sõltumata samaks.

(9) Komisjon kaalus ka tumeda, valge ja piimašokolaadi ning standardse ja mittestandardse (mis hõlmab sertifitseeritud, mahe- ja/või kontrollitud päritolu) tööstusliku šokolaadi võimalikku eristamist. Tooteturu võib jätta määratlemata ka selles küsimuses, kuna see ei mõjuta konkurentsihinnangu tulemust.

Kakaoubadest saadud pooltooted

(10) Võttes arvesse oma varasemat otsustuspraktikat, leiab komisjon, et kakaoubadest saadud pooltooted tuleks segmenteerida eraldi tooteturgudeks: kakaopasta, kakaovõi ja kakaomass/-pulber. Lisaks võib jääda lahtiseks, kas standardsed ja mittestandardsed kakaoubadest saadud pooltooted kuuluvad eraldi tooteturgudele, kuna konkurentsihinnang jääks tooteturu täpsest määratlusest sõltumata samaks.

Rasvapõhised katted ja täidised ning šokolaadisegu

(11) Komisjon leiab, et šokolaadisegu kuulub tööstusliku šokolaadiga võrreldes eraldi tooteturule, kuna erinevad hind, maitse ja konsistents ning tootele kohaldatavad eeskirjad. Täiendava küsimuse, kas šokolaadisegu ja muud rahvapõhised täidised kuuluvad eraldi turule, võib jätta lahtiseks, kuna konkurentsihinnang jääks tooteturu täpsest määratlusest sõltumata samaks.

B. **ASJAOMASED GEOGRAAFILISED TURUD**

Tööstuslik šokolaad

(12) Komisjon leiab, et tööstusliku šokolaadi asjaomane geograafiline turg ei hõlma kogu EMPd, vaid 500 km raadiusega ringikujulisi teeninduspiirkondi poolte tehaste või klientide ümber. Komisjon on leidnud ka tõendeid, mis osutavad turgude riiklikule ulatusele.

(13) Vastupidiselt poolte väidetele ilmnes turu-uuringu käigus mitu asjaolu, mis osutasid sellele, et tööstusliku šokolaadi füüsilised ja nõudlusega seonduvad omadused piiravad vahemaad üle mille toodet tegelikult veetakse. Komisjon kogus pooltelt ja nende tööstusliku šokolaadi valdkonna peamistelt konkurentidelt tehinguandmeid 2013. ja 2014. aasta kohta. Kõnealustest andmetest välja joonistunud tarneandmetest ilmneb, et 80 % kogu tööstuslikust šokolaadist müüakse ligikaudu 500 km raadiuses. Lisaks transporditakse vedelat šokolaadi tahke šokolaadiga võrreldes suhteliselt lühemaid vahemaid. Enamik kliente selgitas, et nad sõltuvad täppisajastatud tarnetest, eelkõige piiratud ladustamisvõimaluste tõttu, mistõttu nad hangivad vedelat šokolaadi suhteliselt lähedalt.

(14) Komisjoni uurimine näitas veel, et ka riigipiirid täidavad olulist rolli tööstusliku šokolaadi allhanke struktuuris ja tarnetes. Näiteks ilmnes komisjoni mudelist, et 70 % Saksamaal kasutatavast vedelast šokolaadist toodetakse Saksamaal. Need osakaalud on veelgi suuremad Prantsusmaal (76 %), Ühendkuningriigis (90 %), Madalmaades (86 %) ja Belgias (98 %) ning näitavad, et kliendid ostavad piiriüleselt üldiselt vähe.

(15) Geograafilise tooteturu võib jätta siiski määratlemata, kuna konkurentsihinnang jääb geograafilise turu täpsest määratlusest sõltumata samaks.

Kakaoubadest saadud pooltooted

(16) On andmeid, mis annavad alust arvata, et kakaoubadest saadud pooltoodete geograafiline turg võib olla kas kogu EMPd hõlmav või ülemaailmne. Geograafilise tooteturu võib jätta määratlemata, kuna konkurentsihinnang jääb geograafilise turu täpsest määratlusest sõltumata samaks.

Rasvapõhised katted ja täidised ning šokolaadisegu

(17) Rasvapõhiste katete ja täidiste, sealhulgas šokolaadisegu geograafilise turu võib jätta määratlemata, kuna konkurentsihinnang jääks samaks, sõltumata geograafilise turu määratlemisest riiklikuna või poolte tehaseid ümbritsevate teeninduspiirkondadena.

C. **KONKURENTSIMÕJU HINDAMINE**

Horisontaalne kattumine tööstusliku šokolaadi puhul Saksamaal

(18) Ühinenud üksuse turuosa ületaks Saksamaal [50–60] % ja poolte Saksamaa tehaseid või kliente ümbritsevates erinevates võimalikes teeninduspiirkondades [50–60] % (mitmel juhul isegi üle [50–60] % või [60–70] %). Lisaks on tööstusliku šokolaadi turg poolte Saksamaa tehaste ümber koondunud ning tehinguga kaasneks HHI-indeksiga mõõdetava kontsentratsioonitaseme märkimisväärne suurenemine.

(19) Enamik komisjoni turu-uuringus osalenud klientidest, kelle tootmisrajatised asuvad Saksamaal, väljendas muret tehingu mõju, eelkõige hinnatõusu tõttu. Mõned konkurendid kinnitasid, et tehing tooks konkurentsi eeldatava vähenemise tõttu kaasa hinna ja kasumi tõusu.

(20) Seoses pooltevahelise konkurentsi tihedusega, nende Saksamaa tehaste geograafilise lähedusega, nende kakaoubade tarnimise eelneva turu integreeritusega, nende tegevusega kakaoubadest saadud pooltoodete töötlemisel, nende suutlikkusega teenindada mahule orienteeritud turusegmenti ning nende suurusega ja ülemaailmse haardega on ettevõtjate Cargill ja ADM positsioneering tööstusliku šokolaadi turul sarnane.

(21) Poolte Saksamaa tehaseid ümbritsevate müügipiirkondade klientidel võib olla raskusi teistele tarnijatele ümberorienteerumisel, mistõttu võib neid ohustada hinnatõus, kuna i) kliendid hangivad mitmest allikast, et tagada tarnekindlus ja konkurentsivõimelised hinnad, ii) alternatiivseid tarnijaid on vähe, ning iii) paljudel neist on kolme suure tarnijaga (Barry Callebaut ja pooled) võrreldes suhtelisi puudusi nende tootmisüksuste väiksuse, piiratud tooteportfelli, konkurentsisuhte (võimalike klientidega järgnevatel turgudel), tootmisüksuste asukoha ja/või tööstusliku šokolaadi toodete kvaliteedi tõttu.

(22) Lisaks esineb poolte Saksamaa tehaseid ümbritsevates müügipiirkondades tegutsevatel konkurentidel mahupiiranguid, mistõttu puudub neil praegu võime suurendada vajalikus ulatuses pakkumist, et konkureerida hinna võimaliku tõstmisega poolte poolt pärast tehingut. Ehkki poolte peamine konkurent Barry Callebaut kavatseb praegu suurendada oma Lääne-Euroopa tootmisvõimsust, leiab komisjon, et see ei anna täiendavat stiimulit selleks, et konkureerida vedela šokolaadi tehingujärgse hinnatõusuga, kuna ettevõtja Barry Callebaut peamine strateegiline eesmärk on arendada äritegevust uutel turgudel, otsides allhankijad lepingutele väga suurte klientidega (näiteks Unilever ja Mondelez) ning gurmee-/eritoodete vallas.

(23) Võttes arvesse turuletuleku tõkkeid ning lähtudes komisjoni kontaktidest poolte (sealhulgas vertikaalselt integreeritud šokolaaditootjate nagu Mondelez ja Nestlé) poolt nimetatud võimalike turuletulijatega, on komisjon seisukohal, et poolte Saksamaa tehaseid ümbritsevates müügipiirkondades on tulevane sisenemine tööstusliku šokolaadi turule ebatõenäoline. Lisaks puuduvad ümberlükkamatud tõendid piisava tasakaalustava ostujõu kohta, eelkõige tööstusliku šokolaadi väikestelt ja keskmise suurusega klientidelt, mis kujutaks endast pooltele olulist konkurentsipiirangut.

Horisontaalne kattumine tööstusliku šokolaadi puhul muudes riikides

(24) Belgia, Prantsusmaa, Madalmaade ja Ühendkuningriigi turu struktuur erineb oluliselt Saksamaa turu struktuurist ning asjaomaste kattuvate valdkondade osas poolte Saksamaal asuvate tehaste vahel.

(25) Ühendkuningriigis on poolte ühine turuosa väiksem (umbes 25 %) ja turuliider on Barry Callebaut (66 %). Tagasihoidliku ühise turuosa ja tugeva konkurendi olemasolu tõttu ei omistanud turu-uuringus osalenud Ühendkuningriigi vastajad tehingule üldiselt mingit konkurentsimõju. Sama kehtib sarnase turustruktuuriga Belgia ja Madalmaade kohta. Võttes arvesse ettevõtja ADM piiratud kohalolu ja alternatiivse tarnija Cémoi tugevat positsiooni, ei tekita tehing konkurentsiprobleeme Prantsusmaal.

Kakaoubadest saadud pooltoodete ja tööstusliku šokolaadi vertikaalsed seosed

(26) Tehinguga tekivad vertikaalsed seosed ettevõtja Cargill tegevuse (kakaoubadest saadud pooltoodete tootmisel ja tarnimisel) ning poolte järgneva tegevuse vahel tööstusliku šokolaadi turul. Kuna ettevõtja Cargill positsioon kakao eelneval turul on mõõdukas ja alternatiivseid tarnijaid on mitu, leiab komisjon, et tehinguga ei piirata juurdepääsu sisendile (kakaoubadest saadud pooltooted).

(27) Lisaks sõlmisid Cargill ja ettevõtja ADM kakao ärivaldkond tehingu raames tarnealase üleminekukokkuleppe, mille kohaselt Cargill ostab ettevõtja ADM kakao ärivaldkonnalt kakaotooteid, et varustada kõnealuse tehingu raames omandatud tööstusliku šokolaadi tehaseid. Kaubaturu tootmisvõimsus aga ei muutu. Lisaks on ettevõtjal Cargill kakaotoodete valdkonnas kasutamata tootmisvõimsust. Seetõttu leiab komisjon, et tarnealase üleminekukokkuleppega ei anta ühinevatele üksustele stiimulit vähendada konkurentsi kakao eelneval turul ja et ettevõtja Cargill stiimul kokkulepet pikendada on liiga väike, et tekitada konkurentsiprobleeme.

Horisontaalne kattumine rasvapõhiste katete ja täidiste ning šokolaadisegu puhul

(28) Poolte ühine turuosa rasvapõhiste katete ja täidiste ning šokolaadisegu turul jääb tagasihoidlikuks ning mõju avaldub vaid kahel turul ligikaudu 30 % suuruse turuosa näol (turuosa suurenemine on piiratud, vastavalt alla 5 % ja 10 %). Turu-uuringu tulemused ei tõestanud, et esineks konkreetselt rasvapõhiste katete ja täidiste ning šokolaadisegu seonduvaid konkurentsiprobleeme.

Kokkuvõte

(29) Komisjon leiab, et tehing takistab märkimisväärselt tõhusat konkurentsi Saksamaal asuvatele klientidele ning ettevõtja ADM Mannheimi/Saksamaa tehase ja ettevõtja Cargill Saksamaa tehaste teeninduspiirkondade kattuvates osades asuvatele klientidele müüdava tööstusliku šokolaadi turul.

(30) Tehing ei takista märkimisväärselt tõhusat konkurentsi järgmistel turgudel: i) ettevõtjate ADM ja Cargill Belgia, Prantsusmaa ja Ühendkuningriigi tehaste teeninduspiirkondade kattuvates osades asuvatele klientidele müüdava tööstusliku šokolaadi turg, ii) kakaoubadest saadud pooltoodete turg ja iii) šokolaadisegu turg.

D. **KOHUSTUSED**

Kohustuste kirjeldus

(31) Selleks et lahendada komisjoni tuvastatud konkurentsiprobleemid, esitasid pooled 4. mail 2015 tehingu kohta muudatused (edaspidi „4. mai 2015. aasta kohustused“). 4. mai 2015. aasta kohustustes teeb Cargill ettepaneku võõrandada Saksamaal Mannheimis asuv ettevõtja ADM tööstusliku šokolaadi tehas sobivale ostjale. Mannheimi tehas on ettevõtja ADM Euroopa suurim tööstusliku šokolaadi tehas. See on ettevõtja ADM ainus tööstusliku šokolaadi tehas Saksamaal.

(32) 4. mai 2015. aasta kohustused hõlmavad tarnelepingu sõlmimist ostja valikul kas ettevõtjaga Olam või ettevõtjaga ADM, olenevalt sellest, kellele ettevõtja ADM kakao ärivaldkond siis kuulub, või ettevõtjaga Cargill. 4. mai 2015. aasta kohustused ei hõlma intellektuaalomandiõigusi, erišokolaadi tootmisega seonduvaid lepinguid ega kliendilepinguid juhul kui tooteid ei toodeta täielikult Mannheimi tehases. Lisaks ei hõlma 4. mai 2015. aasta kohustused konkreetseid kriteeriume ostjale, milles nõutaks eriteadmisi kakao ja šokolaadi väärtusahela kohta.

Kohustuste hindamine

(33) 4. mai 2015. aasta kohustustega kõrvaldataks peaaegu terve müügi kattumine Saksamaal ja valdkonnas, milles konkurentsiprobleemid tuvastati, millega lahendataks seega kõnealustes valdkondades poolte tegevuse horisontaalsest kattumisest tulenevad probleemid. Sellest tulenevalt oli enamik turu-uuringus osalenutest seisukohal, et 4. mai 2015. aasta kohustustega kõrvaldataks tehingu võimalikud konkurentsiprobleemid.

(34) Võttes aga arvesse turutesti tulemusi ja oma hinnangut, leidis komisjon, et 4. mai 2015. aasta kohustused tekitasid kahtlusi järgmises:

a) võõrandamisel jäeti kõrvale erišokolaadi ärivaldkond;

b) ostjat käsitlevates kriteeriumides ei nõutud eriteadmisi kakao ja šokolaadi väärtusahela kohta;

c) tarnelepinguga ei tagatud ostja seisukohast piisavat paindlikkust ostetud koguse ja selle muutumise osas aastate lõikes.

(35) Pooled esitasid 22. mail 2015 muudetud kohustused, milles käsitletakse neid küsimusi piisavalt.

(36) 22. mai 2015. aasta kohustuste põhjal leiab komisjon seega oma otsuses, et teatatud koondumine ei takista märkimisväärselt tõhusat konkurentsi Saksamaal asuvatele klientidele ning ettevõtja ADM Mannheimi/Saksamaa tehase ja ettevõtja Cargill Saksamaa tehaste teeninduspiirkondade kattuvates osades asuvatele klientidele müüdava tööstusliku šokolaadi turul.

IV. **KOKKUVÕTE**

(37) Eespool nimetatud põhjustel jõutakse otsuses järeldusele, et kui Cargill täidab 22. mail 2015. aastal võetud kohustused, ei takista kavandatav koondumine märkimisväärselt tõhusat konkurentsi siseturul ega selle olulises osas.

(38) Sellest tulenevalt tuleks koondumine kuulutada kokkusobivaks siseturuga ja EMP lepingu toimimisega vastavalt ühinemismääruse artikli 2 lõikele 2 ja artikli 8 lõikele 2 ning EMP lepingu artiklile 57.